

Dyslexie- Protocol

Januari 2022
Mondial College
Leuvenbroek

Inhoudsopgave

Inleiding	Blz. 3
1. Dyslexiescreening	Blz. 4
2. Aanpassingen voor leerlingen met dyslexie	Blz. 4
3. Uitvoering aangeboden aanpassingen	Blz. 5
4. Gesprekken over aanpassingen	Blz. 6
5. Dispensatie moderne vreemde taal	Blz. 6

Inleiding

Dyslexie is een stoornis, die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen in de automatisering en woordidentificatie (lezen) en/of schriftbeeldvorming (spellen). Leerlingen met dyslexie hebben moeite met lezen en/of spellen en maken daarbij veel fouten.

Het uitgangspunt van het Mondial College is dat leerlingen met de leerstoornis dyslexie zo optimaal mogelijk worden ondersteund in het omgaan met dyslexie. Ook deze leerlingen moeten kunnen presteren op het niveau van hun capaciteiten. Alle ondersteuning geboden aan leerlingen met de leerstoornis dyslexie behoort tot de basisondersteuning. In dit protocol wordt het dyslexiebeleid van de school beschreven.

Allereerst zal de dyslexiescreening worden beschreven. Vervolgens wordt ingegaan op welke aanpassingen het Mondial College biedt aan dyslectische leerlingen tijdens toetsen en het examen. Verder wordt beschreven hoe deze aanpassingen tot uitvoering worden gebracht, welke ondersteuning wordt geboden aan leerlingen met een dyslexieverklaring en tenslotte zijn in de bijlagen de brieven aan ouders en leerlingen opgenomen.

1. Dyslexiescreening

Aanleiding om een leerling te laten deelnemen aan de dyslexiescreening is de informatie uit het dossier van het basisonderwijs en de resultaten bij de verschillende vakken in de eerste maanden van de onderbouw (klas 1 en 2). De mentor heeft tot begin december de gelegenheid om leerlingen aan te melden bij het ondersteuningsteam voor een dyslexiescreening. De mentor vraagt schriftelijk toestemming aan de ouders, voordat de leerling wordt aangemeld. Hierbij is het van belang dat de mentor ouders informeert over de kosten en inspanning die aan eventueel vervolgonderzoek en begeleiding verbonden zijn.

De screening vindt plaats in januari. Voor de screening wordt gebruik gemaakt van het signaleringsinstrument "Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs", herziene versie april 2013. De screening bestaat uit een onderdeel spelling waarin het zinnendictee "Het wonderlijke weer" en het "PI-schermingsdictee" afgenomen worden en het onderdeel lezen waarin de Stilleestoets "Hoe gevaarlijk is een tekenbeet" en de woordleestoetsen "EMT" en "Klepel" worden afgenomen. De dyslexiescreening wordt uitgevoerd door de orthopedagoog van het ondersteuningsteam van de locatie.

2. Aanpassingen voor leerlingen met dyslexie

Leerlingen met dyslexie komen in aanmerking voor aanpassingen bij toetsen en examens. Om voor deze aanpassingen in aanmerking te komen moet de leerling in het bezit zijn van een geldige dyslexieverklaring die is ondertekend door een bevoegd persoon. Een kopie van de verklaring moet in het bezit zijn van de school. Wanneer er vermoedens zijn van dyslexie en de leerling op de wachtlijst staat voor onderzoek, kunnen aanpassingen tijdelijk eerder toegekend worden, in afwachting van de uitslag van het onderzoek. Dit gebeurt altijd in overleg met het ondersteuningsteam. Wanneer uit het onderzoek vervolgens geen dyslexie blijkt, worden de toegekende aanpassingen weer ingetrokken. Voor het toekennen van aanpassingen bij officiële examens moet de school altijd in het bezit zijn van een dyslexieverklaring.

De volgende aanpassingen kunnen worden geboden bij leerlingen met een dyslexieverklaring op het gebied van lezen:

- Extra tijd bij toetsen en examens (maximaal 25% van de toetstijd en max. 30 min);
- Verklanking (auditieve ondersteuning/gesproken tekst).

De volgende aanpassing kan worden geboden bij leerlingen met een dyslexieverklaring op het gebied van spelling:

- Aangepaste beoordeling van spelling/grammatica bij de talen en gebruik van spellingcontrole (bij schrijfopdrachten).

De leerlingen uit de brugklas krijgen een aantal lessen waarin zij leerstrategieën voor de vreemde talen krijgen aangeboden. De lessen worden in groepsverband gegeven en vinden plaats tijdens de MC uren. Leerlingen worden hiervoor opgeroepen.

Er wordt standaard gebruik gemaakt van toetsen met een vergroot lettertype; lettertype Arial, Verdana of een ander lettertype met op blokletters gelijkende letters en lettergrootte 12 op A4; te realiseren d.m.v. laptop/IPad en een vergroot kopie. Een aangepaste lay-out wordt standaard aangeboden aan alle leerlingen vanaf leerjaar 1 en vervalt daarom als aangeboden aanpassing voor dyslectische leerlingen.

3. Uitvoering van de aangeboden aanpassingen

- **Extra tijd bij toetsen en examens (maximaal 25% van de toetstijd en max. 30 min);**

Bij toetsen en examens wordt toetstijdverlenging van 25% aangehouden, met een maximum van 30 minuten. Het uitgangspunt is dat leerlingen de toets inclusief de verlengde tijd in het eigen lokaal maken. De docent bepaalt of hij de leerling zelf langer kan laten doorwerken. Wanneer dit niet het geval is maakt de leerling de toets in het studiehuis. De docent geeft een toets voor een dyslectische leerling op via het digitale formulier op het Sharepoint tegeltje CTI/Dyslexietoets. Zowel de docent als de leerling krijgen hierna een mail waarin staat aangegeven: de naam van de leerling, om welke toets het gaat en wanneer die gemaakt moet worden. De docent zorgt dat de te maken toets twee dagen voor het moment van toetsing op papier aangeleverd wordt bij het Studiehuis. Deze toets wordt standaard in het studiehuis gemaakt onder toezicht.

Tijdens toetsweken maken de leerlingen die gebruik maken van verlengde tijd de toetsen in hun eigen groep met verlenging van tijd waardoor de toets maximaal 30 minuten langer duurt en de volgende toets dus ook maximaal 30 minuten later begint.

- **Verklanking (auditieve ondersteuning/gesproken tekst), mits dit in de dyslexie-verklaring staat:**

De meeste digitale schoolboeken hebben een voorleesfunctie wanneer ze geopend worden in Google Chrome. Voor schoolboeken waarvan geen digitale versie beschikbaar is, is er de LEX-app voor de iPad. De digitale bestanden die hiervoor aangeschaft moeten worden, worden door school vergoed.

De dyslectische leerling kan gebruik maken van auditieve ondersteuning bij toetsen en het examen. Deze aanpassing wordt in overleg met het ondersteuningsteam ingezet.

Leerlingen die gebruik maken van de voorleessoftware TextAid maken de toetsen op hun eigen laptop in de klas, zowel binnen als buiten de toetsweek. Zij ontvangen hiervoor persoonlijke inloggegevens.

- **Aangepaste beoordeling van spelling/grammatica bij de talen en gebruik van spellingcontrole (bij schrijfp opdrachten); mits dit in de verklaring staat:**

Bij de vakken Nederlands en moderne vreemde talen wordt de spelling alleen beoordeeld bij toetsen, waarbij de spelling getoetst wordt. Bij onderdelen die vaardigheid in spelling meten worden fonetische fouten, fout geteld. De docent geeft voorafgaand aan een toets aan op welke wijze de spelling wordt beoordeeld. Voor het eindexamen geldt dat er in de beoordeling geen onderscheid wordt gemaakt tussen leerlingen met en zonder dyslexie. De beoordeling is voor alle leerlingen

gelijk. Dit is landelijk bepaald. Echter, de leerlingen met dyslexie mogen gebruik maken van spellingscontrole bij het vak Nederlands.

De leerling met een dyslexieverklaring zet bij elke toets en examen in de rechterbovenhoek een rode punt of een 'D' zodat de docent weet dat er sprake is van dyslexie.

4. Gesprek over aanpassingen

De orthopedagoog bekijkt alle dyslexie-verklaringen en brengt in kaart wie recht heeft op welke aanpassing. Leerlingen van het eerste leerjaar en instroomleerlingen met een dyslexieverklaring worden tijdens een bijeenkomst door de orthopedagoog geïnformeerd over de faciliteiten. In deze bijeenkomst komt aan de orde welke aanpassingen er mogelijk zijn en welke aanpassingen de leerling nodig heeft. Wanneer leerlingen gebruik willen maken van auditieve ondersteuning bij toetsen (TextAid) laten zij na overleg met hun ouders, aan de zorgcoördinator weten voor welke vakken zij dit willen gebruiken. Ouders worden over het dyslexiebeleid geïnformeerd via een brief (zie bijlage 6). Deze procedure wordt herhaald in het examenjaar en er wordt vastgelegd waar de leerling bij het examen gebruik van wil maken (bijlage 7). Ouders worden hier vervolgens per brief over ingelicht (bijlage 8).

5. Dispensatie moderne vreemde taal

Wanneer een leerling ondanks de geboden faciliteiten ernstig belemmerd wordt door de dyslexie, is het mogelijk om dispensatie aan te vragen voor Duits of Frans. Er is een verschil in mogelijkheden tussen de onderbouw en bovenbouw.

Dispensatie onderbouw MAVO, HAVO, VWO.

Het is niet mogelijk om in de onderbouw vrijstelling te verlenen voor een moderne vreemde taal. De school heeft wel de vrijheid om een eigen invulling te geven aan de moderne vreemde talen. Voor het vak Engels is dit niet mogelijk omdat dit een verplicht examenvak is. Dispensatie wordt alleen ingezet bij leerlingen met een zeer ernstige vorm van dyslexie. Deze leerlingen dienen aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- Uit intelligentieonderzoek (niet ouder dan twee jaar) moet blijken dat de leerling het passende onderwijsniveau volgt.
- Het onderzoeksrapport, de resultaten van (externe) begeleiding, de cijfers voor de talen en de informatie van docenten wijzen uit dat het onmogelijk is goede resultaten te behalen.
- De leerling heeft een maximale inzet laten zien bij de vakken Frans en Duits. Inzet en werkhouding zijn over langere tijd voldoende.
- De leerling gaat ermee akkoord dat het niet meer mogelijk is om in de bovenbouw alsnog Frans of Duits te volgen.

Procedure dispensatie onderbouw:

- Ouders / verzorgers dienen een schriftelijk verzoek in bij de afdelingscoördinator. De afdelingscoördinator gaat in overleg met het ondersteuningsteam.
- Na dit overleg wordt door het ondersteuningsteam een advies uitgebracht.
- Ouders/verzorgers worden geïnformeerd.
- De betrokken vakdocenten worden op de hoogte gebracht.

Dispensatie bovenbouw HAVO.

In de bovenbouw van de HAVO maakt de leerling een profielkeuze. Een tweede moderne vreemde taal is alleen in het profiel Cultuur & Maatschappij verplicht. Het is wettelijk gezien niet mogelijk om voor deze tweede moderne vreemde taal ontheffing te verlenen. Wanneer een leerling met dyslexie geen tweede moderne vreemde taal wil volgen, zal de leerling voor één van de andere drie profielen moeten kiezen.

Dispensatie bovenbouw VWO.

In de bovenbouw van het VWO zijn leerlingen verplicht om Frans of Duits te volgen. Voor het verlenen van deze vrijstelling gelden de volgende criteria:

- De leerling is in het bezit van een door een erkend GZ-psycholoog/Orthopedagoog Generalist met BIG-registratie opgestelde dyslexieverklaring.
- Alvorens een verzoek tot vrijstelling voor de tweede moderne vreemde taal in het algemene deel vwo in behandeling wordt genomen, moet de leerling kunnen aantonen dat, ondanks alle beperkingen, hij een maximale inspanning heeft geleverd en optimaal gebruik heeft gemaakt van de strategieën en faciliteiten die hem tot dan toe zijn aangeboden.
- De leerling heeft minimaal één periode, wekelijks minimaal twee MC-uren ingepland bij de betreffende vreemde taal.

Uit het voorafgaande volgt dat een vrijstelling uitsluitend wordt verleend indien een leerling op een lager onderwijs niveau dreigt uit te komen - in dit geval havo - dan op basis van de gegevens tot dan toe (resultaten leerjaar 1 t/m 3 en overige relevante gegevens) redelijkerwijs mag worden verwacht. Er wordt hierbij niet uitsluitend gekeken naar de resultaten bij de talen, maar naar de resultaten binnen het gehele vakkenpakket van de leerling.